

Poštovani posjetitelju,

Državni arhiv u Pazinu ovom izlož-
bom pomno odabralih arhivalija
želi polučiti višestruki cilj: oplemeniti
pogled na zajedničke prostore usta-
nove te iznijeti na vidjelo korisnicima
i posjetiteljima ostriške bogatstva ko-
jeg pohranjujemo i za koje skrbimo.

Naša ustanova, osnovana 1958. godi-
ne, gotovo šest desetljeća sustavno
istiće važnost arhivskog gradiva
kao nedvojbeno ključnu sastavnicu
kulturnog identiteta Istre.

U tom je smislu jedan od naših pri-
marnih zadataka sredivanje arhivskih
fondova koji su pomoću obavijesnih
pomagala (inventara) dostupni istra-
živačima raznih znanstvenih interesa.
Kako bi korisnici mogli nesmetano
istraživati počesto je potrebno oba-
viti i restauraciju te konzervaciju gra-
diva na čemu Državni arhiv u Pazinu
sustavno radi zadnjih 40 godina.

Nadalje, organizatori smo i suorganiz-
atori brojnih javnih stručnih i znan-
stvenih manifestacija na regionalnoj,
nacionalnoj i međunarodnoj ravni
čiji je smisao kroz poniranje upravo u
arhivska vredna približiti se povjesnoj
istini.

Izдавačkim stvaralaštvom, u sklopu
kojeg ističemo jubilarnih dvadeset
svezaka Vjesnika istarskog arhiva i de-
set svezaka niza Glagoljskih rukopisa,
upotpunjujemo mozaik od kulturne
javnosti prizeljkivanih publikacija.

I na koncu, ugošćivanjem i postavlja-
njem izložbi arhivskog gradiva dopri-
nosimo uronu šire publike u ljepotu
naše struke i kulture uopće.

Vjerujemo da će i ova izložba, postav-
ljena da trajnije svjedoči o istarskim
arhivskim vrjednotama, polučiti
uspjeh kroz pobudivanje zanimanja
prema našoj struci i potrebi zaštite
segmenta kulturnih dobara zbog
kojih i postoji.

Elvis Orbanic, ravnatelj DAPA-e

POPIS EKSPONATA:

- HR-DAPA-860 Državni arhiv u Pazinu, 1960-1993, 11/1 Rješenje o osnivanju Arhiva (1960), rezor DAPA, kut. 11.
- HR-DAPA-800 Katastar Istre, 1817-1960, 1.1 Katastarski planovi franciskanske izmjere s reambulacijama, a) Pazin (1820. s reambulacijom iz 1855. godine).
- HR-DAPA-797 Zbirka isprava, 1200/1842, 136. Bula pape Aleksandra VII. kojom se nakon smrti pulskog biskupa Ambrožija imenuje novi biskup Leonardin, Rim (3.2.1663).
- HR-DAPA-797 Zbirka isprava, 1200/1842, 1. Ugovor između nekog samostana i Kaptola u Puli o (vjerojatno) desetini, 1200.
- HR-DAPA-12 Pazinska knežja (Grafschaft Mitterburg, Contea di Pisino), 1571/1918[1919/1934], 3. Kupoprodajni ugovor (1660).
- HR-DAPA-532 Bilježnici Rovinja (Notai di Rovigno), 1597-1797, 6. Iseppo de Perinis, 14. Protokol (1632-1638), kut. 5.
- HR-DAPA-8 Bilježnici Poreč (Notai di Parenzo), 1433/1820[1821/1841], 8/7 Marc'Antonio Raguzzi [1597]1608/1637, Oporuka Antona Jurkovića iz Fuškulina (29. rujna 1629), kut. 4.
- HR-DAPA-8 Bilježnici Poreč (Notai di Parenzo), 1433/1820[1821/1841], 8/11 Antonio Pavano [1645]1652/1712, Dodatak oporuci Mate Litara (13. svibnja 1661), kut. 11.
- HR-DAPA-8 Bilježnici Poreč (Notai di Parenzo), 1433/1820[1821/1841], 19. Cristoforo Albertini, 19.1. Protokol (1686-1708), kut. 31.
- HR-DAPA-424 Zbirka statuta, 14.-16. st., 6. Novigrad (prijepis, 1754).
- HR-DAPA-424 Zbirka statuta, 14.-16. st., 9. Pula (1499).
- HR-DAPA-424 Zbirka statuta, 14.-16. st., 10. Rovinj (prijepis, 1501).
- HR-DAPA-12 Pazinska knežja (Grafschaft Mitterburg, Contea di Pisino), 1571/1918[1919/1934], 1. Urbar (1571).
- HR-DAPA-905 Zbirka notnih zapisa, XV/XIX st.; 2. Arie Nove (1741).
- HR-DAPA-829 Slavko Zlatić, 1917/1993, 1.3.1.4.1.2 Tri narodna dvopjeva iz Istre (fragment) (1934), kut. 27.
- HR-DAPA-829 Slavko Zlatić, 1917/1993, 3.1.4.1.3 Varijacije na narodnu temu za alt solo, ženski zbor i orkestar ili klavir (1949-1958) (fragment), kut. 28.
- HR-DAPA-970 Notni zapisi dirigenta, skladatelja i glazbenog pedagoga Nella Milottija, 20. i 21. st., Istarska legenda (fragment), s.a.
- HR-DAPA-970 Notni zapisi dirigenta, skladatelja i glazbenog pedagoga Nella Milottija, 20. i 21. st., Večernje meditacije (fragment), s.a.
- HR-DAPA-27 Kotarski kapetanat u Pazinu (Bezirkshauptmannschaft in Mitterburg, Capitanato Distrettuale di Pisino), 1868-1918, 1/3 Udrženja (1908), kut. 108.
- HR-DAPA-29 Kotarsko poglavarstvo (kapetanat) u Puli (Bezirkshauptmannschaft in Pola, Capitanato Distrettuale di Pola), 1899/1917, Pulsko glazbeno društvo (Società orchestrale Polese) (1899-1920); kut. 1.
- HR-DAPA-799 Zbirka plakata i drugih tiskovina, 1728/1988, 126a. Kalendar (Giornale e lunario lottario del Schleson) (1813).
- HR-DAPA-4 Općina Novigrad (Comunità di Cittanova), 1471-1797, 46-A-10 Oporuka Jelene, žene žene pokojnog Domjana Perata iz Brtonigle (18. lipnja 1534), knj. 10 (1533-1535).
- HR-DAPA-4 Općina Novigrad (Comunità di Cittanova) 1471-1797, 46-A-190 Oporuka Bartola Dužića iz Brtonigle (5. listopada 1564), knj. 190 (1565-1567).
- HR-DAPA-811 Podestat općina Labin i Plomin (Acta cancellariae Albona et Fianona) 1512/1797[1797/1814], Popis miraza Orse, kćeri Martina Veličića (23. svibnja 1588), knj. 6a, kut. 3.
- HR-DAPA-429 Zbirka matičnih knjiga, 1536/1923, 60. Matična knjiga krštenih Funtana (1737-1767), kut. 19.
- HR-DAPA-11 Feudalna uprava Završje (Giurisdizione feudale di Piemonte), 1557/1797[1797/1874], 37-A-77 Akta kancelarije Završje (1610-1615), Oporuka Gržuna Pučera iz Kostanjevice (13. lipnja 1612), kut. 30.
- HR-DAPA-8 Bilježnici Poreč (Notai di Parenzo), 1433/1820[1821/1841], 8/7 Marc'Antonio Raguzzi [1597]1608/1637, Oporuka Antonia Jurkovića iz Fuškulina (29. rujna 1629), kut. 4.
- HR-DAPA-8 Bilježnici Poreč (Notai di Parenzo), 1433/1820[1821/1841], 8/11 Antonio Pavano [1645]1652/1712, Dodatak oporuci Mate Litara (13. svibnja 1661), kut. 11.
- HR-DAPA-531 Bilježnici Pule (Notai di Pola), 1626/1797[1797/1826], 30.6. Razzo Žuanne, Svežanj oporuka (1783-1810), Oporuka Vida Fapca iz Pomera (30. studenoga 1800), kut. 30.
- HR-DAPA-25 Kotarski komesarjat u Labinu (Bezirks-Kommissariat in Albona, Commissariato Distrettuale di Albona, Kapetan Lazarić (1815)), kut. 3.
- HR-DAPA-67 Općina Pula (Municipio di Pola), 1919/1943[1943-1947], 1. Nacrt Arena Pula, veljača 1933; kut. 221.
- HR-DAPA-67 Općina Pula (Municipio di Pola), 1919/1943[1943-1947], Plan Pule.
- Tehnički ured Pula, Projekti, Središnja tržnica u Puli.
- Herbarij Gian Paula Cavallija (1719).
- Ambrosii Calepini Dictionarium. 1554.
- Giornale Storico del Viaggio in Africa della Veneta Squadra / Comandata il Signor' Angelo Emo, Venecija 1787.
- Geografia de' Fanciulli... / del Signor' Abate Langlet Dufresné, Venecija, 1779.
- Leggi Statutarie per il Buon Governo della Provincia d'Istria... / Raccolte e Stampate Sotto il Reggimento Lorenzo Paruta, Venecija, 1757.
- HR-DAPA-806 Obitelj Hutterott, [1862]1890-1945, 7.3. Nekretnine (1891-1943), 7.3.1. Otok Sv. Andrija (1891-1943), 6356 Nacrt kupaonice u vili na otoku Sv. Andrija koji su izradili Technisches Bureau C. Korte & Co (1905), kut. 18.
- HR-DAPA-899 Zbirka pisama, 1824/1913, 1.03 (REG-4) Pismo Jurja Dobrile, biskupa Parisiniju (30. rujna 1861).
- Misal po zakonu rimske dvore. Prvotisk 1483. godine, Pretisk: Zagreb, 1971.
- HR-DAPA-12 Pazinska knežja (Grafschaft Mitterburg, Contea di Pisino), 1571/1918[1919/1934], Obiteljsko stablo obitelji de Segher (1826).
- HR-DAPA-797 Zbirka isprava, 1200/1842, 135. Obiteljsko stablo obitelji Filipin koja se doselila iz Zemunika kod Zadra u Poreč 1575 godine (1657).

Godine 1958. a dana 20. listopada, Rješenjem Narodnog odbora kotara Pula, osnovan je arhiv nadležan za područje istarskog poluotoka. Naziv mu je bio Istarski arhiv-Pazin koje se tijekom godina mijenjalo u Historijski arhiv-Pazin (1960-1993), Povjesni arhiv Pazin (1993-1997) te nakon 1997. sve do današnjih dana u Državni arhiv u Pazu-nu. Ono što se nije mijenjalo je područje nadležnosti.

Prostori u kojima je djelovao i djeluje Arhiv, nalaze se u središtu povjesne jezgre Pazina. S porastom količine gradiva rasla je i potreba za radnim i spremišnijim prostorima. Tako, osim prostora u pazinskom Kaštelu, gdje je cijela priča počela, danas se prostori Državnog arhiva nalaze na još dvije adrese: Trg istarskog razvoda 2 i ulica Vladimira Nazora 3.

Svijest o važnosti čuvanja pisane baštine seže daleko u povijest pa je zadaća i cilj današnjih zaposlenika svih arhiva, pa tako i našeg, osim skrbi i zaštite arhivskog gradiva, podizanje svijesti i osjetljivosti o tome. U tom smislu, pažinski Arhiv ima vrlo aktivnu izdavačku djelatnost u okviru koje, osim redovnog izdanja Vjesnika istarskog arhiva, objavljuje i posebna izdanja (Glagoljski zapisi, Zbornici javnih predavanja, Pićanska biskupija i Pićanština...), upriličuje izložbe, organizira javna predavanja i predavanja za djecu predškolske dobi, učenike i studente, zaposlenike raznih struka, umirovljenike.

Sve to, ipak, ne bi bilo moguće da spre-mišta pazinskog Arhiva ne kriju u sebi 966 fonda i zbirki s približno 4,5 km gradiva (točno 4471,05 d/m), pisanih uglavnom latinicom, vrlo malo cirilicom, a ima i glagoljice, na što je Državni arhiv u Pazinu osobito ponosan. Jezici koji se pojavljuju u gradivu, osim hrvatskog jesu: latinski, talijanski, njemački, fran-cuski, slovenski te engleski i hrvatsko-srpski.

Najstariji spis o kojem se naš Arhiv brine

je ugovor između stanovitog samostana i Kaptola u Puli o desetini (vjerojatno) iz 1200. godine. Iako broji više od 800 godina, zub minulog vremena nije dotakao njegovu srž. Pergamena je gotovo neoštećena, a jedini manjak koji ima je taj što je tinta izblijedjela. Možda ipak nije manjak. Naime, posebnom tehnikom, zapis se dade pročitati, ali ono što je time dobila je tajanstvenost i šarm. Najnovije gradivo, pak, datira u 80-e godine prošlog stoljeća.

Naš Arhiv čuva i brine se o gradivu uprava i javnih službi od mletačkih (do 1797. godine), preko onih Prve austrijske (od 1797. do 1805. godine) i Francuske uprave (od 1806. do 1813. godine), koje slijedi Druga austrijska uprava (od 1813. do 1918. godine), a zatim Talijanska uprava od 1918. do godine 1943. te Narodnooslobodilački pokret do 1945. kada nastupa vrijeme poslijeratne uprave do 1991. do osamostaljenja Hrvatske.

Slijedeće tematske skupine gradiva su Pravosuđe, Vojne postrojbe, ustanove i organizacije, Odgoj i obrazovanje, Kulturna, znanost i informiranje, Zdravstvo i socijalne ustanove, Gospodarstvo i bankarstvo, Političke stranke, društveno-političke organizacije i sindikati, Društva, udruge, udruženja, Vlastelinski, obiteljski i osobni arhivski fondovi, Zbirke izvornog arhivskog gradiva, Zbirke dopunskih preslika arhivskog gradiva.

Osim arhivskog gradića, Državni arhiv u Pazinu ima i svoju knjižničnu građu, odnosno knjižnicu. Ona je, doduše, zatvorenog tipa, što znači da se knjige ne posuđuju, ali se mogu koristiti u Čitacionici. Građa je podijeljena u pet osnovnih zbirki: Histica, Stručna arhivska literatura, Zbirka Tugomila Ujčića (darovao je Arhivu 3500 svezaka), Monografija i periodika te Zbirka starih knjiga iz 18. stoljeća. Najstarija knjiga je iz 1554. godine Rječnik Ambrosija Calepinija (preslik). Često se pripremaju izložbe i knjižnične građe.

Autorica stalnog postava: Biserka Budicin; Skeniranje originala: Jakov Kmet; Recenzenti: mr. sc. Ladislav Dobrica, dr. sc. Elena Ulijančić-Vekić; Obrada i oblikovanje: David Ivić; Digitalni ispis: Fotocentar Pazin; Oprema i postav: Sinam Tinjan
Nakladnik: Državni arhiv u Pazinu; Za nakladnika: Elvis Orbančić
Pazin, 2014.

Za ovu je priliku gradivo izabirano na način da bude reprezentativno, poučno i atraktivno. Nije grupirano prema klasi (cjelini) kojoj službeno pripadaju, već na temelju zajedničkih značajki (sadržaj pisma), bez obzira na provenijenciju (tj. dokumenti nastali radom jedne pravne ili fizičke osobe). Svaku cjelinu otvara kratak tekst koji ju opisuje a u nastavku je popis izložaka koji čine opisanu cjelinu.

Depljan sadrži popis eksponata koji prati njihov razmještaj u prostorima Arhiva.

Biserka Budic

